

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 3.— Núm. 118.— Diumenge 9 de Novembre de 1902.

LO QUE VOLÈM

nyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsose presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi á la organizació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y casus: volém ser árbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsose presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

DE BONA MEMORIA

Demá farà un any que l'opinió tarragonina, desveltantse del seu ensopiment tradicional, doná la primera batalla al caciquisme. La victòria més completa coroná l'esforç titànich d'un reduit estol de ciutadans; aixoplugats sota la bandera de la veritable moralitat y del veritable patriotisme. Y aquella victòria, empetitada en apariència dos dias després pel desvergonyiment y pels diners del explotadors del poble, ha donat ja'ls seus resultats, perque avuy al nostre municipi, malgrat los entrebanchs y las malas arts del caciquisme, no sols se parla en catalá, sinó que s'obra y s'administra a la catalana.

Cal que tots la recordem aquella lluita y la tinguem ben present a la nostra memoria, perque ella donará valor als tímids y refermará la decisió dels convenuts para emprendre noves y profitoses campanyas. Cal que ab la mirada fixa en lo pervindre pensèm en l'exemple del passat, para convencers de que fóra de la nostra esfera d'acció y de nosaltres mateixos, no hi podem trobar la salvació y regeneració tant desitjadas. Si no estèm disposats a esforcarnos fins a l'heroisme, si no comptem com a primer y principal element ab lo reviviment de nostras propias energias, és inútil tota confiança de mellora, és inútil, en una paraula, que anyorem l'aixecament y la grandesa de Tarragona.

Han passat ja'ls temps de las lluitas políticas, cau a frentos de divisions, d'apassionaments y d'ambicions, per ahont s'escolava la salut dels pobles. Però han passat deixantnos una experiència dolorosa que podem aprofitar com llissó eloqüent para seguir la nova ruta que'ns assenyalava no sols l'instint de la propia conservació, sinó'l deber y la conciencia. Y aquesta experiència'ns diu ben clarament que no és pas ab diferencies de partit y ab apassionaments sectaris com se salvan los pobles, que no salva lo que debilita, y la debilitat és lo primer sintoma de l'anorreament y de la mort.

Mes si s'han acabat per sempre las revoltas políticas que algúns, ab més mala fe que fortuna, voldrien ressuscitar, tot nos indica que han arribat los temps de las accions socials, que no signifiquen altra cosa que l'acoplament de forsas para lograr un fi determinat, acoplament que's realisa ab l'estreta unió de tots los elements interessats en aquell fi, sian la que vulgan las sevas idees y opinions en assumptos d'ordre inferior y secundari. Y com la salut del poble és lley suprema y la seva salvació ha de preocupar per igual a tots los ciutadans, pensin com pensin y sian del color que vulgan, d'aquí que res pugaverhi tan hermós y de més satisfactori y positius resultats que aquestas accions socials, aquestas reunions de forsas y d'energias distintas aparentment, però fortament agermanadas pels sagrats vincles del patriotisme.

Per aixó és que ab intensíssima alegria recordem la diada de las darres eleccions municipals. Una mica de decisió y de desinterés bastá para portar al municipi, que representa y és sens dubte'l patrimoni de la gran familia tarragonina, abundosas bafaradas de moralitat y de patriotisme que hi feyan bona falta. Qui després de coneguts los resultats podrá duptar de l'eficacia del procediment y gosará oposarse a las tentativas que demá puguin realizarse en igual sentit?

A la feyna, donchs, y a preparar la nova acció social que ha d'embustir l'esforç de la d'ahir. Compentemse y veurem ab satisfacció que cada dia som més los decidits a lluitar com a bons pel pervindre de Tarragona. Y si som més, cal tan sols que aprofitem lo temps para que

quan l'hora sia arribada, poguem obtindre mellors resultats encara dels que obtinguerem.

Tot fent bona memoria del dia de demá recordemse que sols falta un any para tornarhi, y que un any passa molt aviat, tant pels que temen com pels que desitjan.

L'eficacia del nostre ideal

Los qui, encara que joves, fa un bon grapat d'anys que som entusiasmats enamorats de l'ideal regionalista y l'hem predicat ara y sempre ab lo fervor de verdader creyent y apóstol, som los qui hem vist y hem experimentat la virtut de la seva eficacia, qu'aquí Catalunya és ahont més que en lloch s'ha deixada sentir y s'és manifestada d'un modo evidentísim.

Sempre recordarem ab fruició las campanyas que en los temps males-truchs de las guerras de Cuba y'ls Estats Units lo regionalisme catalá sostenia, sense més armas que mitja dotzena de periòdichs y en mitj d'un ambient d'espanyolisme exaltat, que ofegava la més petita guspira d'amor regional. Alashoras se'ns engegava continuament aquella frase feta, com a argumentació incontestable, qu'eram *cuatro locos* y d'allò més platónicas las nostras aspiracions.

Peró malgrat aquella atmósfera y aquellas ridiculas preocupacions, los regionalistas no defallirem pas gens en la propaganda de las nostras doctrinas: cada dia ab més dalit las explicavam, valgüentnos d'arguments que'ns proporcionavan los desacerts del govern y qu'eran d'una forsa aclaparadora para evidenciar, que tret del regionalisme, no hi havia ideal possible a deturar l'ensorrament complet de l'Estat.

Si vam ser escoltats o no y nostras idees van tenir eficacia, prou ho manifestá la pujada al poder d'en Silvela, qui mercès a haver donat un color quelcom regionalista al seu programa de govern, va lograr serne. Y encara més, bon trós més, ho manifestá aquella celebèrrima campanya del Concert Econòmic, en la qual gent fins alashoras estranya al sentiment veritable de las cosas de la terra, van sacrificarse per aquest ab noble desinterés y voluntat ferma. D'alashoras ensá caldrian molts llibres para relatar fil per randa tot l'avens de l'ideal regionalista aquí a Catalunya y fins a Espanya; sols dirèm, y ja estarà dit tot, qu'hem alcançat que la nostra idea sia la qüestió del dia y l'amenassa continua dels governs, que veuen en ella la fi de sa hegemonia no discutida.

Aquest fet de l'avens del nostre ideal es degut a que porta en sí'l germen de la verdadera llibertat, ofegada sempre aquí a Espanya pels qui's diuen liberals y són ensempls los conspicuus d'un autoritarisme acomodad a sos fins y d'un autorisme ridicol.

Potser se'ns dirá que'ls desgraciats aconteximents qu'ha sofert l'Estat y la manca d'orientació dels nostres homes polítichs nos hi ha ajudat bona cosa. És cert; però també ho és que aixó és una conseqüència lògica del sistema centralista y absorvent que, després d'haver robat totas las energias de las entitats naturals, com són la regió y la comarca, enfonsa l'Estat en l'anorreament més esverador, qu'acabaríab sa mort si no's refessin altra vegada aquellas energias esmortuadas.

Y a Catalunya aquestas energias han reviscolat, emprenent nova y sanitosa vida y enderrocant al pès de la seva acció progressiva y natural las imposicions arbitrarias del centralisme, que per lo mateix que són exóticas y desnaturalisadoras del nostre caràcter, cauen de mort a l'impuls de l'ideal del regionalisme que vindica l'esperit y l'idiosincracia de la terra.

Per aixó no duptem pas gens que las nostras idees surtirán triomfadoras en aquesta lluita, perque sempre s'ha vist que las lleys naturals no són cagpiradas per altras d'arbitrarias, y'l regionalisme és l'expressió de la lley eterna de la naturalesa que dona vida a totas las variants y diferencies. Aquesta és, donchs, l'eficacia de la nostra doctrina y la que dona cada dia vida més exuberant a l'avens del nostre ideal.

Lo passat serà'l mellor testimoni del nostre esdevenidor. Hem fet molta de via, però encara n'hem de fer molta y molta més. ¿La farem? Sí, indubtablement. Las regions qu'encara servan algunas energias ja's despertan y fan chor al crit de Catalunya, y si és veritat que son desvetllament no és encara prou vigorós, com que sas idees portan en sí la mateixa eficacia que las nostras, per forsa farán sa via fins a la definició concreta del verdader regionalisme, única esperansa del nostre demá. Quan aixó sia, l'avens del nostre ideal haurá complert la seva finalitat.

M. P.

Passèem balans

Tancada aquesta Escola Normal de Mestres per R. O. del prop passat Setembre, ha deixat de funcionar definitivament lo dia primer del mes que som un establiment que comptava més de 60 anys de gloriosa existencia y qu'havia arribat a un grau tal d'explendor y pujansa, dins dels de sa modesta esfera d'acció, que's citava en las revistas pedagógicas y per personas peritas en la materia, com un model de Normals, puig comptava ab material complet y relativament modern y un verdader museu escolar y pedagógich. No fa par molt; mentres ha estat a son front D. Antoni Surós, s'ha enriquit l'Escola ab excellent menatge, s'han adquirit moltes y bonas obras d'educació y ensenyansa y's comprá al comptat un piano para la classe de solfeig. Totas las necessitats eran ateses fins en sos més petits detalls.

De las aulas d'aquesta antiga *Universitat dels pobres*, com anomenan gráficamente a las Normals ilustres pedagogos, han surtit un planter de hábils y ilustrats mestres qu'han escampat arreu la bona doctrina, aixecant la cultura dels pobles y enriquant l'intel·ligencia dels noys.

Aquest inestimable valor pot apreciarse per una sèrie d'anys d'abnegació y sufriments per part dels mentors de l'infantesa; los sacrificis inmensos qu'aixó suposa solen passar despercebuts per la gent indoceta, y los treballs de paciencia gran, de constancia a tota proba, de resultats tangibles, han servit de fonament a l'exposició de fets del famós dictamen de la Comissió de nostra Excmá, Diputació provincial, formulat en 31 de Juliol para suprimir en absolut las Escuelas Normals. Firman l'incompreensible lucubració, personalitats tan conspicuas com los senyors Huguer, Meroles, Tell y Fábregas, quina competencia, en materia pedagógica y administrativa no hem sabut trobar en lloch.

Eixas *lumberas* de l'art y de la ciencia, s'han atrevit a consignar en un document de tanta importancia com t'el dictamen de referencia, que deuen decapitarse las Escuelas Normals per que'ls ingresos metálichs, com producte de matriculas y graus, no donan *superavit* a la caixa provincial. Be's deix traslluir que aquets *Nekers* tenen tan horror a las lletres com lo rabíols ca'n sent per l'aigua.

Ab nostra informal Diputació no's vá a cap puesto: mentres lo dia 20 de Janer prenía'l lloable acort de sostenir los Centres docents d'ensenyansa normal, aprobava per gran majoria sis mesos més tart l'antitètic acort de clausurar aquells mateixos Cen-

tres. Sols los diputats Canyellas y Guasch formularen vot particular contra eixa taca que anavan a tirar sobre Tarragona esborrant la brillantíssima historia de nostras Normals. Lo senyor Rivás y altres companys s'adheriren á la protesta, però'l número ofegá la rahó y conveniencia, y desde allavors desapareixeren de fet los esmentats establiments. Tan'a era la pressa que tenian para matal's que a corre-cuyta se nombrá una comissió para incautars del material dels mateixos; mes lo Govern, a pesar de ser tan curt de vista, sempre que de afavorir a sos fidels *servidors* se tracta, tallá'ls passos als desitjos desordenats de la Diputació, disposant que'l material quedés en dipòsit a l'Institut general y tècnich.

Arribat lo dia 31 d'Octubre hi hagué a la Normal una escena per demés patètica. Lo director Sr. Surós, en virtut de las reglamentarias disposicions, tingué que donar lo *cese* als empleats administratius, y nosaltres que coneixem los paternals sentiments de dit senyor, podem jujar lo que patiria d'esperit al tenir que despatxar a empleats dignes y honrats, fidels cumplidors de sos debers, se'ns poguerlohi donar ni un centim de lo que tenian guanyat desde'l dia que prengueren possessió de sos càrrechs respectius. ¡Vergonya eterna a nostra Diputació que deixa morir de fam a pares de familia! ¡Vergonya eterna als diputats que no tenen prou energias para fer pagar las mesadas als seus servidors!

Es jurisprudencia comú que al despatxar a un treballador se li pagui lo que bonament hagi guanyat; però ab lo que's véu aytal doctrina no resa para nostra Diputació que, a pesar de un sens fi de reclamacions oficials per part del director de l'escola, y de gestions oficiosas prop dels diputats, res s'ha pogut conseguir para arrancar ni un xavo para gastos de la Normal. La negativa sistemática del president ordenador de pagos Sr. Huguer, és per demés irritant y reprehensible, a la vegada que dona a comprendre l'aversi ó poch carinyo que sent per las lletres, tal volta perque no ha pogut arribar a capir sa importancia.

A pesar de que tothom sab los mals viarany's per que vá l'administració de l'Excma., no estarà per demés fer públich que al suprimirse l'Escola, la Diputació provincial deü 4.694'70 pesetas de *personal*; tenint en compte que desde Febrer no ha tingut que pagar ni un clau, perque'l Govern, que tot lo que toca té la desgracia de desorganisarho, para alleugerir las cargas d'aquesta provincia ha fet pagar a altres una ensenyansa que no debian.

De *material* a compte sols apareixen gastadas 759'83 ptas., contra 2250 que té consignadas la Diputació en son presupost, segons la plantilla imposada pel Govern y acceptada per ella. Consti en prò de la bona administració de l'últim director, que té pagats de sa butxaca tots los gastos menuts y de correu, sense'ls quins hauria sigut impossible poguer portar las cosas en deguda forma y quedar l'Escola relativament en bon lloch.

Per altra part la Diputació fá prop de dos anys que no's recorda de pagar lo lloguer, y per aquest concepte té un compte pendent de 2.881 pesetas.

Tal és lo balans vergonyós de la gestió administrativa dels *conspicuos* de la corporació provincial al tancar-se per falta de tacte l'Escola Normal de Mestres de nostra desvalguda ciutat. Segueixin pel camí emprès los senyors Huguer, Tell, Fábregas y Meroles, que tot Tarragona correrá a votarlos a las primeras eleccions que's presentin, puig las gestions que han fet en *benefici* de la provincia, no's pot per menys que recordarlas y *agrarilas*.

Caciquisme teatral

Está vist que al perdre'l caciquisme las preeminents posicions que abans ocupava, al ser llensat ignominiosament dels llochs qu'en la major part de corporacions havia conseguit usufructuar, s'ha proposat deixar sentir la seva influencia malestruga en tot allò que, semblant de poca importancia, ne té no obstant y molta para'ls que de veritat aymem a Tarragona, y a forsa de sacrificis y de treballs hem arribat a crearhi honrosos centres d'esbarjo y de cultura.

Potser sia que las societats ahont s'hi educa'l sentiment y s'hi aprèn a gaudir l'independencia personal que tant dignifica a l'home, que las entitats que són escola de bonas costums y planter d'honrats ciutadans, li fan nosa al caciquisme, partidari com sempre ha sigut de l'ignorancia, del rebaixament y de l'inconsciencia. Potser sia que'l caciquisme mira com a enemich quelcun declarat seu tot lo que signifiqui educació, cultura y avens... Lo cert és que de ja fa molt temps se conspira contra elements y agrupacions dignes de respecte, si no per lo que realment valen y per l'esforç que representan, per l'enlayrada missió que compleixen.

N'és bona proba de lo que diem lo que passa ab los teatres de societats, als que's combat d'una manera ben poch noble, y que haurán de tancar sas portas si persisteix l'estat actual de cosas y's referma l'oposició de la societat d'autors de Madrid, atada per mes befa pels qui no se'n donan vergonya d'anomenarse fills y representants de Tarragona.

Y lo més trist y lo més denigrant encara, és que aixó sols passi a Tarragona, y que no hi hagi cap més ciutat ni poble de Catalunya, en que se sofreixin tals imposicions y trabas, com si aquesta població fos terror abonat para tots los despotismes, sian de la classe que's vulguin.

De tres societats, duas s'han vist ja obligadas a suspendre las funcions dels diumenges, y l'altra, si no's prenen midas radicals que fassin comprendre que aquí no estèm disposats a tolerar imposicions de cap mena, vingan d'ahont vingan, haurá de seguir igual sort. Y será ben trist, com ja ho és avuy, que centres que venen funcionant de tota la vida, proporcionant moments de veritable esbarjo y entreteniment cultísim a nombrosissimas familias, se vegin privats de cumplir los fins para'ls que foren creats, mercès a l'egoisme de uns quants senyors que s'han cregut ésser amos de Tarragona.

No creyem que s'arribi a n'aquest cas, pel bé que volém als mateixos interessats en aquesta ridicola campanya; però si la lluita continúa y van seguint las midas despóticas que nos han obligat a agafar la ploma, no hi haurá altre remey que posar a la picota als iniciadors y sostenedors de aquest abus intolerable, anomenantlos ab totas las lletres y aplicantlohi los calificatius que's mereixen.

Cartas s'han rebut de Madrid, que indican d'una manera que no deixa lloch a duptes, quins són los principals interessats en aquesta campanya. Donchs bé; nosaltres prometem estar a la mira, y atents al bé y fins a la existencia de las més distingidas societats tarragoninas, sabrem desenmascarar a qui convinga, perque no estèm disposats a que ostentin una falsa representació del poble, los mateixos que l'explotan y que fins li privan los ratos de més ignocenta expansió.

Ja veurem qui hi guanyará y qui hi perdrá en aquesta lluita insensata.

Y per avuy no diem res més, esperant recullir los antecedents necessaris para poguer concretar més nostras acusacions.

J. Caballé y Goyeneche

Rambla St. Joan, 48

Representant de l'antiga CASA SUÑOL

Casa especial en Edredons, Alfombras, Cortinatjes, Tapisseries, Brodats, Puntas Valenciennes y Confeccions.

Últimas creacions en novetats pera senyora

DOS SABIDURÍAS

Al Sr. D. Joan Ruiz y Porta.
Senyora d'agrahiment.

Aquells torments, sempre'ls mateixos y sempre renovats, sempre soferits, sense balsam que'ls curi, sense respir que'ls interrompi, sense cambi que'ls mitigui, intensos, insufribles, uniformes, constants...

L'horrible pena de sentir que renta las culpas de la vida mortal, en aquell sagrat lloch d'expiació... anavan semblant a n'aquella ànima menys dolorosa a mesura que s'anava purificant, a mesura que creixia'l seu fervor; y'l desitj de veure cara a cara a Déu l'hi feya més amarga la pena de dany.

Quants dies, quants anys, quants segles, deuria haver corregut pel miserable planeta ahont visquí, enmantellat de carn, densa que'n sortí?... La noció del temps se li era esborrada, y tot allò era llunyench, llunyench com la felicitat de l'adolescència ho és per la tristesa de la decrepitud; y era, no obstant, viu, viu com en la feble memoria dels vells són vius los records de l'infantesa.

Expiava ja un sol pecat... Los desordres de sa joventut foren per ell caigudas aisladas, y pocas... molt pocas.

La set d'enriquirse, la cobdicia, li fou boy desconeguda... May l'ira l'alterà... Sa honradesa va arribar a ser proverbial...

Fou creyent..., fou fins piadós. Nascut menestral; criat pobre; deixat quasi nin, orfe; lo treball, l'economia, l'ordre, van procurarli un passar...

Establert, arrelat, la monotonía de sa vida d'industrial va encarbonar-lo; va fer d'ell un automàta, una màquina de vendre al detall, de fer ajustos, de passar balansos, de depositar en lloch segur lo producte de l'estalvi, y'ls saldos, cada any modestos, mes cada any favorables, sempre iguals...

Un jorn, un cas fortuit va despertarli una afició. Era una cosa nova, per ell, una afició... tant, qu'ell mateix s'admirava de tenirla.

Com abans, per temperament de home ordenat, recullia claus y cargolas, y'ls distribuía en los calaixos de la botiga... aquell dia va adonar-sen qu'en feya molts que, en sos passetjos solitaris per las afóras de la població, trepitjant vestigis de construccions d'altres etats, que'l febril positivisme del seu segle desenrunava, recullia pedrotas estranyas y monedas rovelladas.

Algú va dirli qu'allò podria tindre una válua històrica, molt superior a la qu'ell li dava com objectes de pura curiositat...

Consultarho, descobrir qu'era cert, volguerse enterar de quina fós aquella válua, recarli l'ignorancia que li ombraba'l plaher d'assaborir aquella afició tardívola... foren etapas per las que aquell interès inexplicable va fer passarlo, ràpit, frísos...

Lo llibre va ser lo seu orácul... l'estudi la seva bogeria... Va oblidarho tot... los balansos no's feyan ja, y era mellor que no's fessin, puig no hageran sigut ja, ni que modestos, favorables.

L'home ordenat va sentir vensut son temperament per una vocació... y va deixar de serho...

Del menestral, passant per la crisalida de l'estudiant solitari, del preguntador empedernit, de l'investigador frenètic, del maniatich... va sortir la papallona del sabi.

Y'l sabi, primer despreciat per sos vehíns, després bescantat per sos confres, després conegut per sos descubriments, y discutit en sas obras, arribá a ser cel-lebrat per extrangers... y definitivament donat persabi.

De la botiga no s'en resava...; familia, quasi no'n tenia: un fill, únich, guapo, sa, apte per tot... no volgué son pare que'n fós d'industrial... Oh, no! quina aberració!

La recansa d'una instrucció sòlida qu'ell havia tant sentit;... l'ultratje ab que'ls altres sabis de la sua pátria l'havían bofetajat a n'ell, retrayentli qu'estava «escanyat de llet»,... l'horroritzavan...

Y del fill, sols se'n cuidava per ferlo estudiar, estudiar molt, estudiar de debò...

Lo noy era un prodigi... quina intuició per las matemáticas! quin estre per la poesia! quin memorió per l'Historia!

Los mestres l'alabavan; los condeixebles ni sisquera li tenian enveja: lo respectavan com a una superioritat indiscutible;... no era l'espill de l'aula, perquè ningú gosava mirarse en ell... era quelcom d'aislat, d'extraordinari...

Son pare l'estimava ab un amor que'n diríam intelctual; aymava més en ell lo sabi esdevenidor qu'el fill;... no era tendresa lo que sentia per ell, era la passió que li inspiravan los llibres mateixos, barrejada ab l'orgullista esperansa de que aquell baylet continuaria una dinastia de sabis...

L'alegría de que fossin dos los que treballarian per perpetuar lo seu nom...

De cop, lo tany robust y ufá de aquell arbre de la ciencia se doblega y cruix, empenyut y batsegat per un vent de misticisme. La sóca ferma, incommovible, tremola per lo seu rebrot, sense que l'huracá la commogui... tremola de por, en sa inmovilitat... se troba sense influencia per defendrerlo, al tendre rebotim...; lo vent bufa ab més forsa, y'l tany se trenca.

La dinastia s'acaba; l'oruga de sabi se transformá, si, prematurament en papallona, mes la papallona se acosta, se precipita envers la flama hermosa de l'amor de Déu... y s'hi crema las alas.

Y això coincideix ab l'apoteosis del seu pare...

Encara en vida, la reputació de sabi confirmada, gaudint ja de l'autoritat de cosa indiscutible, l'ex-ferrater se vèu enmantellat per los destells de la gloria.

Y ab l'apoteosis, vé la mort...

L'aire fret del carrer lo fereix de sòpte a la sortida d'aquella magna sessió acadèmica, organizada per festejarlo;... coronat ab lo llorer de la labansa, se troba en son miserable piset, desestorat, sense estufa, casi sense vidres... y tremola, no de por, com devant la vocació del seu fill; tremola de fret, d'un fret que li fá petar las dents, que li glassa la sanch; que'l mantell de la gloria que l'abriga no és més poderós a ferli passar que las bánuas arnadas ab que se embolica.

Al Tribunal de la Penitencia s'ha despullat de totas sas vanitats; Jesucrist, servintli de Viátich, lo jutja ab misericordia;... y allí, en aquells torments del Purgatori, havent ja plenament satisfet per sos altres pecats... no més li detura aquest, que fou la gran passió de sa vida: la vanitat de sabi.

¡Com n'abomina, d'aquella vanitat, ara!

—Déu meu! ¡Déu meu! quina grandesa vèu y endevina la meva ànima, ja, per vostra Clemencia, Santa y benèhita: ¡quán aquesta cuca miserable que's cregué saber tant, veurá de prop la Vostra Infinita Sabiduría?—

Un ángel, blanch, lluent com un estel, baixa, iluminant las tenebras de l'avern, refrigerant un moment la set ardenta de las ànimas en pena.

Y, travessant l'espai infinit, lo sabi escolta:

—No anèm al Cel encara. Te manca una hora d'expiació... no més que una hora... y aquesta ha de ser en lo mon. Després, ¡dixós tu mil vegadas!... després, veurás a Déu.

En la gran sala, luxosa, superbament iluminada, plena de gent, dret devant la tauleta que li servia de tribuna, los guants blanchs demunt de la cartera, al costat del got d'aigua y dels bolados, lo conferenciant, llegía las quartillas, que agafava ab la mà esquerra, movent la dreta ab mimica declamatoria.

—Y aquest home, quina apoteosis feyan nostres pares en aquest mateix saló, fá avuy cinquanta anys; aquest home, que tingué tothom per sabi; aquest home, Senyors, no fou sinó un patrici.

«Honremlo, de tots modos; honremlo per son desvetllament, per son amor a la Pátria, per l'honra de nostra Ciutat...»

«Honremlo, ni que, com acabo de demostrar, de la seva obra, desgraciadament no'n quedi res... Honremlo: l'avens de las ciencias ha polverisat sas lucubraciones;... de tot quant va afirmar, de tot quant en son temps se cregueren veritats... la critica no'n deixa un bri... Y com, qui no més sab cosas que no són certas, s'ha de dir que no sab res...; per això, senyors, he tingut que fer la dolorosa afirmació de que'l nostre il·lustre avanspassat, a quina memoria s'endressa aquesta solemne vetllada, no fòu un sabi.

«Que la terra, ab tot, li sigui lleuger!»

Ah! la terra, ab tot y ser ell un esperit, li era fexuga.

—Fugimne, Angel, fugimne...! Se ha consumat l'expiació que'm mancava: jo ja abominava de ma vanitat, més encara ¡oh cego! me creya qu'havia sigut un sabi. Anèm, anèm, al Cel!...—

Pel camí, enlayrantse, espay amunt, un altre ángel convoyava un'altra ànima, la quina volava absorta, recullida... murmurant encara'ls versícules de la lectura qu'estava fent en sa celda, quan la mort, de sòpte, va tallar lo fil de sa existencia terrenal, que cinquant'anys havia corregut en aquell convent, entre la penitencia y la meditació.

Y l'ànima del monjo murmurava: «La doctrina de l'home infla son orgull, perquè'll se créu serne'l pare. «Aquesta ideya'm pertany.» «Jo he dit això abans que ningú.» «Primer que jo, d'això ningú'n sabia res.» Y, a poch, se contradí ab rahó «lo que feya sa alegría; se burla tothom de lo qu'ell creya veritat, de sos descubriments imaginaris... l'endemà no s'hi pensa més;... lo temps s'ho endú tot, y ni'l nom queda de quí pensava ser inmortal sobre la terra... Jesús, Jesús: sols Vos sou la veritat!...»

FERRÁN DE QUEROL.

Comentarios

Polítiqueries

Vulgas que nó, en Necedal que nó té cap pel de tonto y que com a orador parlamentari sab ahont jau la llebra, ha fet qu'en Sagasta cansat de tanta comedia, enviés a passeig a en Canalejas y que aquest ilustre tallés las amarras que'l lligavan ab lo partit lliberal, declarantse més anti-clerical que may y disposat a predicar lo radicalisme per activa y per passiva.

Si'ls hi havém de parlar ab franquesa, lo rompement de Sagasta ab Canalejas no'ns ha sorprès poch ni molt; feya ja temps que ho veyam venir, no per qüestions d'ideas ni de programas, sino per cosas que interessan més d'aprop a certs polítichs, o sigui qüestió de quefaturas. Mentres la successió d'en Sagasta ha estat en dupte, Canalejas ha passat per tot y no s'ha volgut separar del partit lliberal; però desde'l moment que la quefatura és segur que se l'emportará Moret, lo seu rival ja no pot esperar res, no quedantli altre camí que formar colla a part, pera molestar al seu enemich tot lo que pugui.

Aquest és lo verdader motiu de las barallas de l'home del tupé ab l'ex-jove demócrata. Lo que'n pervindrà d'aquesta gran desgracia ningú ho sab; però per ara en Canalejas no hi fá un paper gayre lluit, tota vegada que podentsen anar en ocasió més favorable, ha esperat que en lloch de anarsen l'hagin tret, que no altra cosa signifícan las paraulas d'en Sagasta. Per altra part aquest deixarà prompte'l govern y poch mal pot ferli ja a Canalejas.

Preparémnos a veurer la reprise d'aquell célebre viatge de l'amo del *Heraldo*, sols que ara si vol que l'escoltin tindrà de parlar en republica y encara aixís no és segur que'l creguin del tot.

¡La gent está tan escamada!

Un dictador de guardarropía

Algúns suposan que'l govern, co-neixent la seva debilitat y que la més petita bufada'l faria caurer, va treballar molt y prometer més a certs individus de l'oposició, pera que fossin bons minyons. Si això és cert, casi s'explicaria'l *patriótic* mutisme d'en Romero Robledo, lo més enredaire y més perillós de nostres parlamentaris, qui cansat de bregar

sempre, contan que entrarà en la combinació que porta entre mans en Moret quan aquest hagi substituít a n'en Sagasta.

Però com succeeix sempre que's volen arreglar las cosas sense comptar ab la *huésped*, aquesta bona senyora's presentá, quan tot estava com una bassa d'oli, y en forma d'unas quantas preguntas qu'en Rodrigo Soriano féu al govern, s'armá la tan temuda trifulca parlamentaria, ab greu detriment de la nau ministerial ja prou atrotinada de tant de navegar... en sech.

Vegin ara las preguntas d'en Rodrigo Soriano que com observarián no portan cap intenció dolenta:

«En primer lloch, demana al ministre de la Guerra que digui si és cert que vá donar un volant a algúns periodistas pera que se'ls permetés entrar al fort de San Cristóbal (Pamplona), lo dia que'l Rey devia visitar lo fort esmentat.

En segon lloch, desitjaria que'l general Weyler fés una declaració concreta sobre aquest punt: ¿qui és de superior gerarquia en l'exèrcit, lo general que exerceix lo mando de comandant general en una regió, o'l ministre de la Guerra?

Una altra pregunta: ¿Es veritat que lo general Weyler duya a Pamplona, durant l'estada del Rey en aquella capital, una guerrera històrica, molt ample, que sens dupte no era feta pera ell, ab botons de l'arma d'infanteria? (Riallas).

Lo senyor Rodrigo Soriano, ab aquesta pregunta, aludeix a un incident còmic de que's vá parlar molt fá una temporada.

Segons sembla, lo general Weyler duya una guerrera vella y desfregada, que vá cridar poderosament l'atenció del Rey, tant, que després de mirarsel per tots cantons, li vá dir:

—Ministre, me sembla que aquesta guerrera no és avuy d'uniforme.

—Es que tinch molta calor—vá respondre'l general Weyler—y me la poso aixís per comoditat.

—Caramba, caramba—replicá'l Rey, mitj rient—un ministre de la guerra me sembla que hauria de donar lo exemple a l'exèrcit, vestint un uniforme de més lluiment.

Lo recort d'aquesta anècdota explica las rialladas ab que és rebuda la pregunta del senyor Rodrigo Soriano.

No vulguin sapiguer lo que vá contestar en Weyler, puig s'embolica de tal manera, que'n Franco Rodriguez, possessor del célebre *pase*, lo vá deixar com a nou, explicant la veritat núva de lo que vá succeir sense atenants de cap classe. Cal observar que'n Weyler vá tocar lo dos pera no veures obligat a contestar al director de l'*Heraldo*.

Una altra ilusió perduda. Certs republicans y altres que no són republicans amanyagavan a Weyler, creyentlo un home terrible y disposat a pujar a caball y enderrocarho tot... y resulta que d'allò que deyan no hi ha res y que avuy ja no fá por a ningú. Vaja, un altre Boulanger, sols qu'en Weyler no és fácil que acabi pegantse un tiro per amor; és massa positivista.

L'obra del Diccioniari Catalá

Lo Butlletí d'Octubre que hem rebut, és un nou esperó pels col·laboradors de l'obra del Diccioniari.

En un treball de sis planas se contesta una carta-article que desde las planas de la *Deu del Monserrat* dirigí'l distingit literat vigatà en Lluís B. Nadal a Mossèn Alcover, ab motiu de que D. Angel Aguiló sembla decidís per fi, a publicar l'*Inventari de la llengua Catalana*, compilat pel seu pare, l'eximí patriarca de nostras lletres En Marián Aguiló, qui li deixá una rica herencia en obras avaloradas, que no pogué donar ell mateix a l'estampa. Com demanés lo senyor Nadal que's pareessin tots los treballs que van fent los col·laboradors del Diccioniari de Mossèn Alcover, fins a tant que l'*Inventari* de l'Aguiló sia publicat, s'historieja lo que's va fer abans que's dongués al públich la *lletra de convit*, las tentativas posteriors, y'l apleci ab que sempre ha sigut y és y será esperada l'obra del Sr. Aguiló, a l'ensempe que's fan veure'ls inconvenients y fins l'impossibilitat y lo poch práctic de la petició del senyor Nadal al demanar que's parin los treballs empresos, per que no obsta que fassi la seva via natural l'obra del Diccioniari Catalá y a un mateix temps se publiqui l'*Inventari*, que a la fi, no té d'esser més, encara que gran y de molt valor, que un dels carrers seculars del monumental projecte de Mossèn Alcover.

Per això dihèm que aquest Butlle-

ti és un nou esperó, puig si per una part, tant y tant interessant, diu que ningú s'ha d'aturar, ni parar la tasca, per altra, mostra la cifra de 167 de las obras d'ahont se'n fan cédulas, de 52 los arxius que s'inventariaran, y de 1.048 los col·laboradors que treballan, sense contar los que's van encarregat de las seccions de llenguatge vivent y'ls nous corresponals que allí s'hi expressan, y'l plan d'aumentar ab més planas lo Butlletí pera poderhi dar accés a tot lo necessari, que segons diu és molt.

Ab quatre punts de crònica fineix lo present Butlletí d'Octubre que d'ú següent sumari:

A ne'ls amichs y col·laboradors.— Sobre'ls col·laboradors que tenen poca són.—Segueix la llista d'obras catalanas escullidas pera fer cédulas de llurs paraulas.—Nous corresponals.— Seccions de llenguatge vivent de las quals hi ha col·laboradors encarregats.—Arxius ahont hi ha col·laboradors que treuen paraulas de documents.—A tots los amichs y suscriptors del Butlletí.—Llista de col·laboradors del Diccioniari per ordre cronològich.—Crònica de l'obra del Diccioniari.

B. P.

Sant Martí del Canigó

Aqueix monartit, enclavat en la montanya del Canigó, fou famós com lo de Ripoll en l'època gloriosa de la reconquesta catalana. Fundat en lo segle IX per Guifre, comte de Cerdanya, ab ell va unida tota l'història de la Catalunya tant de l'un costat com de l'altre del Pirineu.

No sols per son caracter històric ha cridat sempre l'atenció, sino per son aspecte patriótic y artístich.

Avuy que tot renai en la nostra terra, no podían aquelles venerables runas colgar lo que'n resta de tan famós cenobi, y per això'l sabi arqueòlech, l'entusiasta patrici, lo zelós Bisbe de Perpinyá monsenyor Juli Carsalade del Pont, las ha compradas, y porta l'intent de refer lo famós monastir de Sant Martí del Canigó.

Pera reunir los capdals necessaris, ha dirigit a sos diocesans del Rosselló, Conflent, Vallespir y Cerdanya, una entusiasta Carta-Pastoral, escrita en francès y en catalá.

Avuy publiquem una crida que'n fá a nosaltres, los catalans de l'altra vessant del Pirineu.

Diu aixís en llengua catalana:

«A vosaltres també, Germans caríssims del Principat de Catalunya, dirigit aqueixa Carta. L'obra que tenim empresa pertoca íntimament a la vida religiosa y artística de l'històrica provincia de Catalunya pera que no girém nostres ulls envers vosaltres. A Déu no plagui que may olvidem los lligams de germanat que uníem los catalans d'ensá y d'enllá del Pirineu: sem de la mateixa casa, la mateixa sanch rega nostras venas, parlem la mateixa llengua, sem verdaders germans. Encara més, Rosselló és lo niu montanyés de la rassa catalana; és ell qui us ha donat lo fundador de la celeberrima casa dels comtes-reys de Barcelona. Al peu del Canigó s'aixecan encara las runas del castell d'Arria, casa payral del comte famós de las quatre barras, herms bressol hont los Guifres han gronxolat la nissaga catalana abans de l'escampar per nostra terra.

Canigó, rey del Pirineu catalá, incarna per vosaltres, com per nosaltres, lo geni y las tradicions de la rassa. Los poetas de las duas vessants han cantat, y ab ells canta'l poble, la hermosura de sas cimas nevadas y de sas pendents regaladas «que tot l'estiu floreixen, primavera y tardors».

L'iglesia de Canigó, que tenim de restaurar, no és tan sols dels Rossellonesos, sino qu'és de tots los bons fills de Catalunya, que poden reivindicarla com a herencia dels avis. Fou promesa a Déu, a la Verge Maria y al gloriós Sant Martí per lo comte Guifre y fou edificada y batejada per lo immortal abat-bisbe de Vich, lo gran Oliva.

Los antepassats vostres van caminar, devots pelegrins, cap als seus altars santíssims, y avuy mateix los fills la visitan, atrets per la grandiosa majestat de sas runas y majorment per aquell instinct de la rassa que guía sempre'ls nets al bressol dels avis. Si los tractats entre reys la van fer francesa, no ha deixat de ser catalana per los seus orígens, per lo seu istil, per set segles de la seva gloriosa historia. La nacionalitat d'un monument és inmarcescible, com la d'un poble; no la pot esborrar la firma d'un rey per tant que vulgui!

Ohiu, donchs, Germans caríssims, ohiu la veu del Bisbe de Canigó que us demana almoyna en nom de Sant Martí, en nom de Maria Santíssima, en nom de Jesu-Crist Senyor Nostre. Catalunya és bona terra, féu caritat!

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antisséptics, anti-catarrals i anti-asmàtics que's desprenen mentres van desferse per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABOESSOS PULMONARS, etc., etc.
Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissions y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANJERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

ne'l qui demana per amor de la terra. Ajudèu-li a restaurar la casa payral de Canigó, la basilica de Sant Martí. Quan aixecada de sas runas, la re-juvenil basilica s'alsarà per demunt la teulada pirinenca, pera saludar la Mare de Déu del Montserrat, ab la vèu bronzejada del seu gegantesch campanar, allavors, tots los fills de Catalunya, de Salces a Tortosa, aplegats en un inmens y germanivol chor, podrán cantar l'himne fraternal de Jacinto Verdaguer:

De Fransa o bé d'Espanya
Uns y altres sem germans;
No'l trenca la montanya
l'Amor dels catalans.

Deu, Maria Santissima y'l gloriós Sant Martí vos guardin per sempre, Germans caríssims, y vos paguin en la terra y en lo cel la caritat que'ls hi faréu.»

† JULI, BISBE DE PERPINYÀ.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 9 de Novembre.—Lo Patrocini de Ntra. Sra., La Dedicació de la Basilica del Salvador en Roma.—Dilluns, 10.—Sts. Andreu Avell y Trifosa mr.—Dimars, 11.—Sts. Martí b. y Mena.—Dimars, 12.—Sts. Martí p. y mr. y Diego d'Alcalá.—Dijous, 13.—St. Estanislau de Koska.—Divendres, 14.—Sts. Serapi mr. y Bufo.—Dissapte, 15.—Sts. Eugeni b. y mr.

Quaranta horas: continúan a la Iglesia de Religiosas de Ntra. Sra. y Ensenyansa y dimars comensarán a l'Iglesia de Religiosas de Sta. Clara.

NOVAS

Dijous y convocada per lo senyor Director d'aquesta Sucursal del Banch d'Espanya tingué lloch en las oficinas d'aquesta entitat bancaria, una reunió dels directors dels periódichs diaris de Tarragona.

En l'esmentada reunió'l Sr. Director los hi demanà la cooperació de la premsa pera donar compliment al projecte del Banch d'obrir crèdits als Sindicats Agrícolas o industrials que legalment se constitueixin.

Nos hem fixat en lo que fins ara hem vist publicat en diferents periódichs sobre aquest assumpto y no'ns hem pogut convencer de que la cosa resulti tant beneficiosa com suposan. En primer lloch, los Sindicats deuen ésser constituïts mitjant escríptura pública y dels préstams qu'obtinguin tenen que respondrer tots los individus del Sindicat colectivamente.

La conseqüencia natural d'això és que la responsabilitat subsidiaria carregarà més y més sobre'ls propietaris y industrials de bona posició que són precisament los que menys necessitarán del crèdit pera atendre a sas necessitats y compromisos.

Cal, donchs, que al constituïrse los Sindicats, ja sigan agrícolas ja industrials, tingan ben en compte las responsabilitats que contreen cada un dels individus que'l formin, puig fer operacions de crèdit no costa gaire: lo difícil és després lluirilas y que no resulti lo del conegut adagi catalá *Fiansa fas, tú pagarás.*

La cooperació del Banch d'Espanya pot ésser útil y profitosa, mes necessita, com hem dit abans, que'ls propietaris y industrials no s'enlluernin ab las ventajás y parin esment en los inconvenients.

Patent manifestació de las simpatias de que disfruta en nostra ciutat la distingida familia del Sr. Ixart sigueren los funerals celebrats lo dijous passat en la parroquial iglesia de la Santissima Trinidad en sufragi de l'anima de la virtuosa dama donya Joana Moragas (Q. A. C. S.)

L'iglesia resultá petita pera contenir lo crescut número de personas que volgueren associarse al dol de la familia Ixart, poguentse assegurar que pocas vegadas s'han vist uns funerals tant concorreguts.

Al testimoniar a la familia de la finada y en especial a nostre benivolunt amich D. Francisco Ixart y Moragas nostre condol, fem vots pera que Déu los hi dongui la resignació necessaria pera suportar l'infortuní qu'en l'actualitat los afligeix.

Ha circulat aquestos días la noticia de que'l Banch d'Espanya havia acordat retirar de la circulació determinadas series de bitllets y que sols hi havia temps pera presentarlos al cambi fins lo dia 15 del corrent.

Hem procurat informarnos y resulta que la noticia sols és certa en part. Realment hi ha l'ordre de recullir las emissions de bitllets que's citavan, mes sens fixar plasso. Las caixas del Banch van recullint aixís qu'hi entran los bitllets, és a dir no tornan a donarlos a la circulació y d'aquesta manera poch a poch va fentse la recullida.

No hi ha, donchs, que preocuparse puig lo Banch admetrà sempre'ls bitllets o al menys fins ara no hi ha l'intent de fixar un plasso determinat.

La «Societat Arqueològica té'l lloable propòsit de fer construir un edifici exprofés pera instalharhi, junt ab lo important Museu de la qu'és guardadora.

Celebrarem que'l projecte arribi a bon terme, puig realment lo Museu és digne d'una instalació més en armonia ab sa importancia que la que té avuy en dia.

Divendres a la nit y com a conseqüencia de grave y soptada malaltia, fou combregat nostre estimat amich lo conegut propietari don Tomás Jordá.

Fem vots pera que la gravetat de la malaltia cedeixi y puga prompte nostre bon amich senyor Jordá gaudir de completa salut.

Ab atenta dedicatória hem rebut lo drama en tres actes en vers y prosa de D. Lloréns Balanyó y Pons titulat «Bona Llevor» y lo sainet en un acte y en prosa de D. Ramón Ramón y Vidales «La nit dels Ignocents o los municipals civils», estrenat ab notable éxit en lo Teatre Catalá la nit del 23 de Desembre de 1901.

Agrahim l'envio.

Neurastenias. — Neurosteógeno Sagrañes.

Ab motiu d'haver obtingut la llibertat los detinguts per lo de la platja de Sant Salvador del Vendrell, la festa d'aquest Sant que's venera a la hermita de dita platja, y que s'escau avuy mateix, se celebrará enguany, ab gran esplendidesa, haventse senyalat demá dilluns, dia 10, pera tal objecte.

Es de creure que enguany, més que'ls anys anteriors, se veurá aquella platja concorregudissima, per poch que'l temps hi acompanyi.

Dins de la gravetat, tenim lo gust de consignar qu'hi ha esperansas de que s'iniciï alguna mellora en la salut de nostre particular amich, lo metge militar D. Angel Soler.

Fem vots pera que las esperansas se confirmin.

L'elegant teatre de l'Ateneu cada dia's véu més favoregut, haventse ja aclimatat las funcions de moda dels dijous a las que hi acudeixen distingidas familias, fent recordar los mellors temps d'aquella casa.

Pera avuy, anunciam a l'Ateneu dos amenas funcions. Per la tarde's posará en escena la divertidissima comedia en tres actes «San Sebastián Mártir» y la pessa «Amar sin dejarse amar», y per la nit, estreno del drama catalá en tres actes, original de D. Angel Guimerá, «La filla del mar» y l'aplaudida sarsuela en un acte «Chateau Margaux».

Con valedencias.—OVI Lectina Glol.

S'anuncia pera molt en breu l'aparició en aquesta ciutat d'una revista mensual que's titulará «Boletín Municipal» y que será portavéu dels secretaris d'Ajuntaments.

Dirigirá la nova publicació nostre particular amich D. Ricart Nogués, secretari de l'Ajuntament.

Han sigut encarregats a dos distingits escriptors tarragonins los treballs que deuen ésser llegits en la sessió anual académica que la «Societat Arqueològica» celebrarà lo dia 11 del prop vinent Desembre.

D'un nou específich contra la calvicie, devèm donar compte a nostres lectors. Se tracta del *Vegetal Argar*, compost, com lo seu nom indica, ab substancias purament vegetals, d'eficacia reconeguda pera fer sortir y creixer lo cabell. Tenim las mellors noticias d'aquest nou producte que's ven en l'acreditada perruqueria de Casals.

Sembla que per fi será prompte un fet la construcció del viaducte que deü unir lo carrer de Jaume ab lo moll de Costa.

Programa del concert que tindrà lloch esta nit en lo café del Centro.

- 1.º «El Estandarte», marxa.—Sousa.
- 2.º «Hugonotes», fantasia.—Meyerbeer.
- 3.º «La Tasca», souvenir.—Puccini.
- 4.º «Gioconda», ballables.—Ponchieli.
- 5.º «Carmen», fantasia.—Bizet.
- 6.º «Aires españoles» (a petició). Terraza.

D. Enrich Mir y Miró en atent B. L. M. nos participa haver pres possessió del càrrech de President de la «Tertulia Liberal» y se'ns ofereix pera tot quant pugui ésser beneficiós pera'ls interessos morals y materials d'aquesta ciutat.

Agraim la deferencia.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camisería de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

Fastidiat de provar específichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet sortir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és l'especific vegetal «Argar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

G. SERRA Y TRILLA

METGE CIRURGIÀ

ex deixeble de l'eminent Dr. Azua, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfonso XIII de Bacteriologia y Seroterapia

MALALTÍAS DE LA PELL Y MALALTÍAS CRÒNICAS

CONSULTA DE 11 A 1

COMTE DE RIUS, 20, 2.º.—TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20, 2.º.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 13 Novembre lo vapor **Cabo S. Vicente**, son capitá D. Tomás Garrastazu, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Compañía Valenciana de Navegació

Linia regular de grans y ràpits vapors

ENTRE

Espanya, França è Italia

Vapors de la Compañía

Sagunto, Aleira, Játiva, Grao, Martos, Cabañal y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana.

Pera **Niza, Porto Marizio, Oneglia y Liorna** los dimars de cada quinzena.

Pera **Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cadiz y Huelva** los dijous de cada setmana.

Directament pera **Cette** sortidas setmanals tota época del any.

S'admet passatge ab càrrega a nolits reduïts. S'admet càrrega ab nolit seguit y coneixement directe pera New-York, Nápols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: **D. Antoni Más y March**

Tarragona, Plassa d'Olózaga, 1, Tarragona, Teléfono núm. 31

Pera Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Galicia, Asturias, Santander y Bilbao, sortirà d'aquest port lo dia 25 del corrent lo vapor **Joseph Roca**, son capitá Company, admetent càrrega y passatgers pera dits ports.
Son agent: D. Joseph M.ª Ricomá

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.

DIBUJOS.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

S'arrendará o vendrá l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plasses. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar cualsevol industria.

Pera tractar dirigirse al mateix interessat, qu'avuy en dia l'ocupa, o bé a don Joseph M.ª Pagés, Enginier a Reus.

CAPAS PERA SENYORAS rebudas directament de PARIS y las tan anomenadas dels PIRINEUS

Gran assortit en Colls, Pellerinas, Boas y Manguitos

Casa Joseph Antoni Jové.—Comte de Rius, 15.—TARRAGONA

IMPORTANT: Als compradors d'aquesta casa, se'ls regalarán patrons dels mellors models.

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escrófulocrónica. Cantat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presenten pera aquests cassos, vaig ensajar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—**Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presentats a la meua clínica a causa d'afeccions genitales provinents de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteróptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeix is lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Ha ventse presentat a la meua clínica la Sra. D.ª N. N. afectada de **Oloro-anemia**, ab irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli lo **Xarop Climent marca SALUD**, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrà appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—**Dr. Letamendi**.

Ovi

Lecitina

Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre

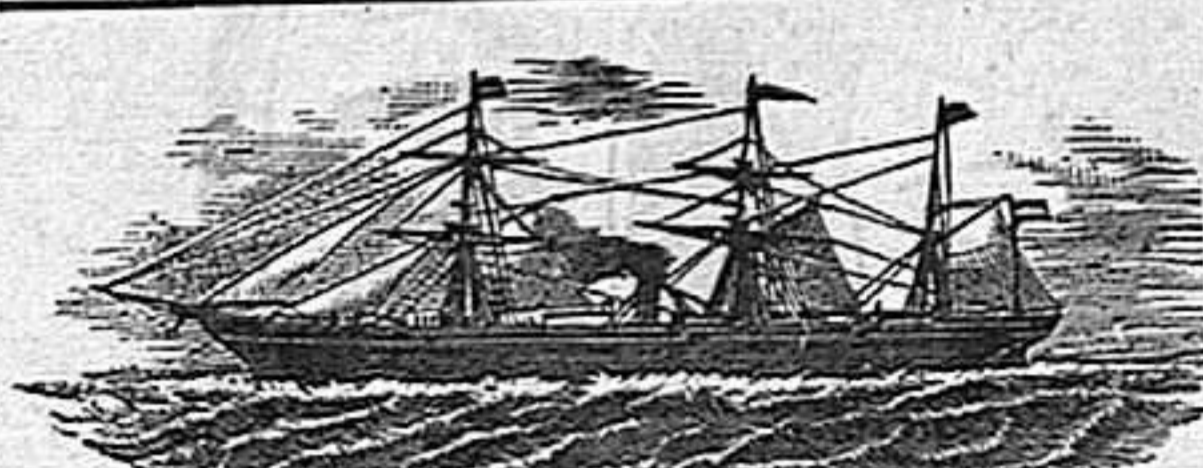
Establiment de begudas

DE **JOSEPH RIOLA**

Tarragona.—22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22.—Tarragona

TEMPORADA D'ISTIU

Espumosos refreschs de taronja, plátano, vainilla, llimó, maduixa, etc., a 10 cént.
Cervesa fresca **Moritz**, rebuda diariament de la fàbrica.
Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps.
Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas a preus econòmichs.
Se serveix a domicili.

Serveys de la Companyia Transatlántica
DE
BARCELONA

Línias de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORT.—Lo dia 19 de Novembre sortirà de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Cataluña**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera litorals de Cuba y pera Costafirme y Pacifich, ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia, y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord a Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 26 de Novembre sortirà de Barcelona, y'l 30 de Cadiz, lo vapor **Manuel Calvo** directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units y litorals de Cuba. També s'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata, ab trasbord a Habana.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Novembre sortirà de Barcelona y lo dia 15 de Cadiz, lo vapor **Montserrat**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacifich pera quals ports admet passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana.

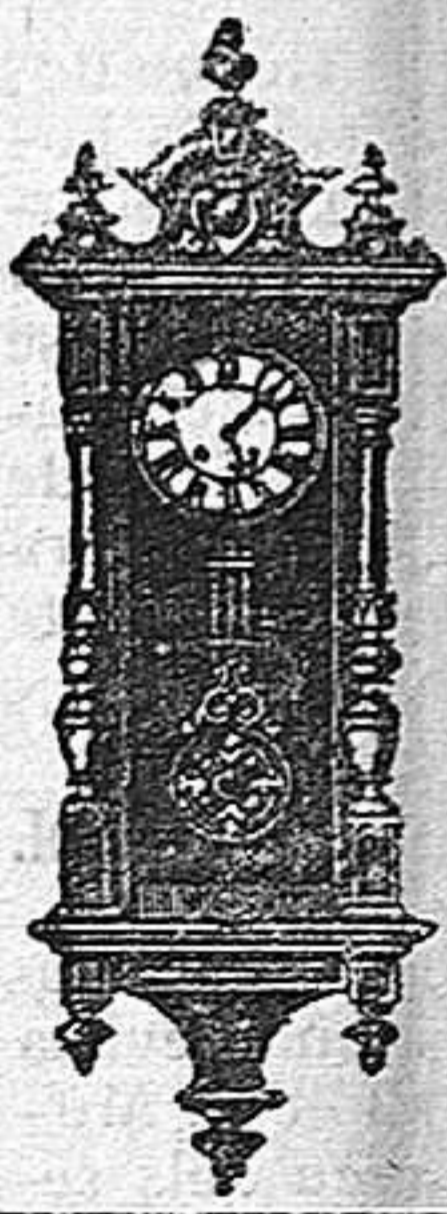
Línia de Filipinas.—Lo dia 8 de Novembre sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjias, lo vapor **Alicante**, directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental de Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 2 de Novembre sortirà de Barcelona, l'3 de Valencia, l'5 de Málaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor **Reina M. Cristina**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatge y càrrega pera Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas, (Chile), Corónel y Valparaiso, ab trasbord a Cadiz al vapor de la Línia del Brasil.

Línia de Canarias.—Lo 17 de Novembre sortirà de Barcelona y'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alcant y'l 22 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde** directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, y Santa Cruz de la Palma, retornant a Barcelona per Santa Cruz de Tenerife, Cádiz, Málaga (facultativa), Alacant, y Valencia.

Línia de Fernando Póo.—El dia 25 de Novembre sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, el vapor **S. Francisco** central d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tanager.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecras y divendres.
Sortidas de Tanager: dimars, dijous y dissabtes.
Pera més informes dirigir-se a son agent **D. Emili Borrás**

RELOTGERIA
DE
F. RIGAU
Baixada de Misericordia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totes classes y preus. Taller de composturas.

EXCELGER
En llanas ven uns paraigues de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bó, que resisteix tota proba al devall d'un canaló.
Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebóns, que ni **Rafael ni Murillo** los podrian fer milló, a propòsit per regalos; causan gran admiració.
Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totes menas que son mol. barato y bons.
Millor dit: no y cap casa en tan bonas condicions.
26, COMTE DE RIUS, 26

CLINICA DENTAL
DE
D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU
PROFESSOR-DENTISTA
Unió, 44, pral.—Tarragona
Curació prompta de las malalties de la boca y dents. Extraccions sense dolor.
Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.
Construcció de dents, dentaduras y aparells de totes classes y empleo de tots los anestessichs coneguts.

Negoci lucratiu
Venda de varias participacions, de la societat tarragonina Pedrol y Companyia, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada a l'extracció de materias fecals, pel sistema «INODORO».
Darán rahó a l'Administració d'aquest setmanari.

ABONOS
químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.
ABONOS
organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.
Despullas, tercerilla etc., grans llegums etc.
COMISSIONS Y REPRESENTACIONES
QUINTANA Y TORRES
Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Joan Ruiz y Porta
Procurador
Méndez Núñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

BANYS MEDICINALS
AYGUAS DE MAR Y DOLSA
Pera las personas que sufrixen **dolor reumático o inflamatori**, aixis com herpetisme y erupcions, se preparan uns banys compostos, **especialitat de la casa**, que donan escelents resultats, conforme ho acreditan lo sens nombre de personas que tots los anys se curan.
Fa més de 50 anys qu'está obert l'establiment, baix la direcció de sempre de sos mateixos amos y propietaris **senyors Sardá germans**, é indicats dits banys compostos, per la majoria dels senyors metges d'aquesta capital y de fora, lo qual creyem es garantia suficient pera las personas que tingan a bé visitarlos, ab la seguritat qu'obindrán un prompte alivio en sas dolencias.
Banys de recreu en baneyeras picas de marbre.
Carrers de Mar, 30 y Lleó, 48
TARRAGONA

La veritable propaganda
és farà usant tots los cataláns l'inmillorable **Paper de fumar CATALUNYA.**

Fàbrica de sabó
DE
Miquel Melendres
Sabó desde 0.20 ptas., 0.22 y hasta 0.35 la lliura.
Se serveix a domicili.
Vilamitjana, 9, (Plá de la Seu, devant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA
En aquest antich y acreditat taller se construeixen tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant a obras, que'n treballs artístich-decoratius y de luxe.
11, MENDEZ NUÑEZ, 11.

Centre d'Instrucció Musical de Tarragona
EN LO
SALÓ AYNÉ
Queda oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.
Lo dia 1.er del próxim Octubre quedará obert lo curs de 1902 a 1903.
Horas de classe
Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.
Noys: de 6 a 8 de la nit.

Labors agrícolas á vapor
En la Redacció y Administració de **L'Art del Pagés, Primpessa, 11, principal, 1.ª, Barcelona**, se donará rahó de las condicions económicas pera desfondar terrenos pera'l cultiu de vinya y altrás plantas, per medi dels aparatos més perfeccionats que's concixen fins avuy.
Per informes dirigir-se a **D. Francisco X. Tobella**, qui facilitarà notas de preus per desfondar desde un a tres pams de fondaria.

Gran fàbrica de braguers
34, Unió, 34
Hernadios (TRENCAETS)
Aquest establiment compta ab los avensos mes moderns y pràctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopédichs.
Especialitat en lo braguier Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trencaduras.
Grans existencias en braguers de goma pera la curació radical de las trencaduras congénitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirujia y a Ortopedia.
Casa recomenada per tots los senyors metges que dan tingut ocasió de conèxela, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus reduhits.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL
DE
A. PONS ICART
SAN AGUSTÍ, NUM. 24, PIS SEGON.—TARRAGONA
Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.
Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.
Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.
Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

MAQUINARIA
agrícola, industrial y vinícola
Complet assortit en ferreteria
MARCELÍ VICENS
APODACA, 27, TARRAGONA
Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sempere y C.^a, constructors d'aradas y bógies per ondas llauradas y demés màquines agrícolas.

Lo Camp de Tarragona
SETMANARI CATALANISTA
Redacció y Administració: Rambla St. Joan, 50, 1.^a
Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranjer..... 2 »
Número d' avuy..... 10 cént.
Anuncis a preus reduhits

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totes las malalties del

VENTRELL

per crónicas que sían, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.
De venta en totes las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

Farmacia Plana
al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona
Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.
Ayguas minero-medicinals
TARRAGONA

Drogueria Plana
Antiga casa Figueras
Real 6, cantonada Rebolledo 20
En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riqueza garantida y de importació directa.
PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre **FLORESTILLA** de la millor marca
TARRAGONA

Academia Duarte
Carrer de la Palma, 2.—Tarragona
Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dr. t y Ciencias socials y Filosofia y Lletres, comprenent en aquesta darrera las seccions corresponents a las tres llicenciaturas.
Lo curs, com en anys anteriors, comensará'l dia 1.er d'Octubre, com aixis ho disposa l'art. 3.er del Reglament.
S'admeten alumnes interns y externs.
L'Academia compta ab suficient nombre de professors titulars pera cada secció.
Pera informes al Director **D. Francesch Duarte**, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

Gabinet de malalties dels ulls
DE
Eduard Tello
METJE OCULISTA
Ex-intern, per oposició de la Facultad de Medicina.—Ajudant de l'oculista **Dr. Rios**.
Horas de consulta: De 11 a 1 y de 4 a 6.—Gratis als pobres.
Compte de Rius, 11, pral.

Lo Dr. J. Jordán
DENTISTA
Té l'honor d'oferir a sos nombrosos clients y al públich en general, lo **Gabinet Odontològich** que ab los millors avensos de la **Odontologia** moderna ha establert a
Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1.er (cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentlos hi aixis mateix avinent que **opera tots los dilluns a REUS** en sa antiga clínica dental
Plassa de Prim, núm. 2, primer pis
DE LAS 9 DEL MATÍ A LAS 5 DE LA TARDE.

CERVESA
de primera calitat, se serveix a preus reduhits en l'acreditat establiment
LA BATERIA
Rambla St. Joan, núm. 39
Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y preus econòmichs.

EMULSIÓ NADAL
Unica que conté'l **80 per 100** d'oli pur de fetge de bacallá
Aprobada y recomenada per las Academias de Metges y Apotecaris
LA MELLOR:
LA MÉS AGRADABLE

Aygua naf SERRA
Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.
A engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de **A. Borrás-Rous**
A la menuda: **Farmacia del Centro, Tarragona.—Demanar AYGUA NAF SERRA**